

VI TIIVISTELMÄ

Peltomyyrän populaatiorakennetta ja lisääntymistä tutkittiin pienruutumenetelmää pyyntikeinona käyttäen ^{kuudella} viidellä biotoopilla Lohjan mlk:ssa, Ahtialan tilalla. Pyyntijaksot, kesäkuun alussa, heinäkuun lopussa, syyskuun alussa ja lokakuun lopussa 1969 kestivät jokainen neljä vuorokautta.

Peltomyyrän populaatiorakenne muuttui tutkimusajan kuluessa. Lisääntyviä koiraita ja juveniileja saatiin eniten kesäkuussa, tämän jälkeen niitten määrä väheni tasaisesti. Lisääntyviä naaraita oli heinäkuussa eniten. Subadulttien osuus kasvoi tasaisesti syksyä kohti.

Naaraan lisääntymisteho laski kesäkuun korkeista arvoista syksyä kohti. Sekä toimivien keltarauhasten että sikiöitten lukumäärät pienenivät tasaisesti talvehtineitten ja samanvuotisten peltomyyrien ikäluokissa. Talvehtineitten sikiö- ja keltarauhasmäärät olivat aina suuremmat kuin samanvuotisilla. Heinäkuussa tämä ero oli tilastollisesti merkitsevä. Intrauterinen kuolleisuus pysyi koko tutkimusajan kohtalaisen pienenä.

Naaraista tuli kesäkuussa suuri osa sukukypsiksi jo juveniileina, heinäkuussa tällaisia oli vain muutama. Koirailta juveniilit eivät missään vaiheessa olleet lisääntymiskykyisiä.

Lisääntyvien sex-ratio oli kesäkuussa koirasvoittainen, mikä johtuu siitä, että lisääntyvät koiraat tulevat pienruutumenetelmällä yliedustetuiksi. Myöhemmin naarat dominoivat. Pyyntiruudun todellisia yksilömääriä paremmin vastaavien muunnettujen saalislukujen mukaan laskettu sex-ratio oli aina tilastollisesti merkitsevästi naarasvoittainen.

Subadulttien peltomyyrien sex-ratio oli alkukesällä vahvasti koirasvoittainen. Tämä johtui siitä, että suurin osa nuorista naaraista siirtyi lisääntyvien kategoriaan. Sex-ratio tasoittui syksyä kohti, mutta koiraita oli tässä tapauksessa vielä lokakuussa enemmän kuin naaraita.

Kosteilta niityiltä saatiin koko kesän ja syksyn ajan runsas peltomyyräsaalis. Kuivien niittyjen saalismäärät olivat aina jonkin verran pienemmät. Kosteitten niittyjen myyrätiheydessä havaittiin selvä syyskuun huippu; kuivilla niityillä tätä ei ollut. Hakkuu-alueitten saalismäärä kasvoi syksyä kohti, niin että ne lokakuussa olivat parhaat biotoopit. Hedelmätarhojen saalismäärät puolestaan vähenivät syksyä kohti. Niittonurmilla oli kesäkuussa runsaasti myyriä, mutta heinän leikkuun jälkeen niiltä saatiin syksyllä vain vähän saalista. Metsät olivat joka pyynnissä selvästi huonoin peltomyyräbiotooppi. Syvältä metsästä saatiin hyvin vähän peltomyyriä; eniten niitä oli metsänreunoissa ja pienissä metsäsaarekkeissa.

Kesäkuun alun saaliin populaatiorakenteesta voitiin päätellä, että lisääntyminen oli keväällä onnistunut hyvin kuivilla niityillä, hedelmätarhoissa ja niittonurmilla. Kosteilla niityillä lisääntyminen tuotti mahdollisesti suuremman juveniilikuolleisuuden vuoksi vähemmän jälkeläisiä kuin muilla biotoopeilla, koska niillä tavattiin lisääntyvien naaraitten lukumäärään nähden vähiten juveniileja myyriä. On myös mahdollista, että lisääntymiskausi pääsi kosteilla niityillä alkamaan myöhemmin kuin muilla biotoopeilla. Heinä - elokuussa lisääntyminen oli sitävastoin onnistunut kuivilla niityillä ja varsinkin hedelmätarhoissa huomattavasti heikommin kuin kosteilla niityillä. Tämä oli ilmeisesti ainakin osaksi tuohon aikaan vallinneen pitkän kuuman ja sateettoman sääjakson mahdollisesti aiheuttaman suuren poikuekuolleisuuden syytä.

Kosteitten ja kuivien niittyjen sekä hakkuualueitten saaliin populaatiorakenteessa ja saalismäärissä havaittiin syys - lokakuussa piirteitä, jotka viittaavat biotoopinvaihtoihin. Ainakin subadul-
tit peltomyyrät näyttävät syksyllä vaeltaneen kosteilta niityiltä
kuivemmille ja/tai korkeammille elinpaikoille.

Koemielessä laskettiin arvio koko tutkimusalueen absoluuttisista yksilömääristä. Käytetyllä menetelmällä päästään ainakin suuruusluo-
kaltaan oikeisiin arvioihin, vaikka monen epävarmuustekijän vuoksi
saatuja lukuja ei voidakaan pitää tarkkoina arvioina.